

punkt, at denne Afstemningsmaade kunde holdes langt borte. Men det er netop det store Spørgsmaal, om dette er Tilfældet, thi fra Dusk til Dagslysningen er der — i denne som i saa mange andre Henseender — mere end eet Skridt; og overordentlige og usædvanlige Omstændigheder kunne vel ogsaa fræve overordentlige og usædvanlige Forholdsregler.

Hvad det angaaer, at denne Afstemningsmaade skulde stride imod hele Offentlighedsprincipet i vor Forfatning, og navnlig imod den Maade, hvorpaa Valgene til Folkethinget foretages, da mener jeg, at det først skulde bevises, at denne Maade er den rette; min Erfaring har bragt mig til at erkjende, at det er en uheldig Efterligning, vi have faaet fra England, og at vi i denne Henseende havde gjort nok saa vel i at see imod Syd som imod Vest. Jeg mener altsaa, at fordi vi have en mindre heldig Bestemmelse angaaende Folkethingetsvalgene, bør vi ikke deraf følgerigtigt slutte, at en heldig Bestemmelse skulde udelukkes af vor Forretningsorden; thi det vilde i mine Tanker være at drive Conseqventsen for vidt. — Hvad det sidste Punkt angaaer, som den foregaaende meget ærede Taler i Særdeleshed lagde Vægt paa, nemlig, at denne Afstemningsmaade burde affaases, fordi den hindrede den Control, som Valgerne skulle have med deres Rigsdagsmænd, da forekommer det mig, at, saafremt Valgerne virkelig paatog sig det Arbejde, at føre en saadan Control, saa vil den meget godt kunne føres, fordi der ved en enkelt Leilighed stier Undertagelse fra den sædvanlige Afstemningsmaade. Derfor denne Control desuden skulde have noget Bindende for Rigsdagsmændene, saa maatte disse jo ved Valget have udtalt sig i det Enkelte angaaende den Maade, hvorpaa de vilde stemme, og dette vilde vistnok have været meget vanskeligt, ja tildeels umuligt for dem; de kunne vel udfaste et Grundrids af deres Anskuelser og Tanker, s. Ex. angaaende Samfundsforholdenes Udvikling i en ægte dansk, folkelig og friskindet Retning; de kunne udtale deres Kjærlighed til Grundloven eller paa andre Maader yttre sig saaledes, at de holde sig til det Almindelige; men det vil være umuligt for dem, paa Valgdagen at kunne erklære, hvorledes de ville stemme i enhver

Sag, der kan komme til Forhandling paa den danske Rigsdag, og i Reglen — jeg siger med Glid i Reglen, thi der gives ogsaa Undertagelser fra Reglen — grunder en Rigsdagsmands Valg sig vel derfor og maa grunde sig, ikke paa hans Udtalelse i det Enkelte, men paa det Indtryk, som Valgerne, deels ved personlig Erfaring og deels ved Andres Dmtale, have faaet af Candidatens hele foregaaende Livsretning, Virksomhed og Forhold. I Genhold til hvad jeg har anført, skal jeg tillade mig at stemme for Bibeholdelsen af den Afstemningsmaade, som engang er indført i vore Forretningsordener, vistnok ikke som et Skul for Feighed eller Falskhed, thi det vil efter min Mening ligesaavel kunne finde Sted ved den offentlige Afstemning som ved den hemmelige, men som en Støtte for de Svagere og mindre Selvstændige. Jeg veed det jo nok, at det er det Udfælgste, om vi kunne sige, at vi ere Allesammen stærke og selvstændige, men lader os dog ikke altfor hurtigt hengive os til Tanken om, at vi ere det Alle til Hobe; thi det kunde let være en Illusion. Jeg mener, at den danske Rigsdag er dog vel en Afspjelling af det danske Folk, og mon der ikke i dette Folk ogsaa findes Svage og mindre Selvstændige, og jeg mener, der kan være Tilfælde, hvori den Svage og mindre Selvstændige kan blive sat paa en Prøve, hvor der ikke hører saa lidet til for ham at bestaae den og at overvinde Fristelsen til at fravige sin Overbevisning. Jeg skal tillade mig at anføre et Exempel, uagtet jeg jo meget vel veed, at Exempler bevise Intet, men de kunne dog maaskee oplyse. Lader os antage, at en stor og vigtig Sag stunder til Behandling paa Rigsdagen, og forinden samles flere Afdelinger af Rigsdagens Medlemmer i færgene Grupper — lader os kalde dem Benstre, Høire eller Centrum, det gjør Intet til Sagen — under Ledelsen af visse høitbegavede Personligheder, som fremsatte deres Anskuelser af den Sag, som ligger for til Behandling, og deres Udtalelse heraf gjør ogsaa det Indtryk paa de Tilstedeværende, at de erklære sig enige med dem, og det bliver antaget som en Forudsætning, at, naar Sagen kommer til Behandling paa Rigsdagen, da vil de Alle afgive deres